

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ
КАФЕДРА «ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ»

Лабораторна робота № 5

з дисципліни:

«Операційні системи»

Тема: **«Основи використання скриптової мови інтерпретатору оболонки
командного рядку»**

Виконала:

Студентка групи АІ-202

Гребенік Анжеліка Олександрівна

Одеса-2021

Мета роботи: придбання навичок автоматизації керування ОС з використанням скриптової мови інтерпретатору оболонки командного рядку.

2 Завдання до виконання

Завдання 2.1

Розробіть програму MyOSParam на мові BASH, яка виводить на екран лише окремі дані про параметри поточного стану ОС з віртуальної файлової системи procfs у відповідності із варіантом з таблиці 3.

Програма повинна:

- 1) отримувати назву параметру з командного рядка;
- 2) знаходити значення параметру у відповідному файлі
- 3) виводити на екран значення параметру та опис призначення параметру українською мовою.

Завдання 2.2

Розробіть програму на мові BASH, яка виконує дії у відповідності з варіантом, представленим у таблиці 4:

- my_create_file – створити файл;
- my_create_directory – створити каталог (команда mkdir);
- my_change_directory – змінити назву каталогу (команда mv);
- my_change_file – змінити назву файлу (команда mv);
- my_delete_file – видалити файл (команда rm);
- my_delete_directory – видалити каталог (команда rmdir).

Для всіх варіантів передбачається наступний опис кроків алгоритму роботи програми:

- 1) запропонувати ввести назву об'єкту, використовуючи українське запрошення;
- 2) перевірити присутність об'єкту (для команд видалення або зміни) або відсутність об'єкту (для команд створення) з такою назвою у файловій підсистемі, використовуючи відповідні команди та файли;

3) якщо об'єкт відсутній (для команд видалення або зміни) або присутній (для команд створення), тоді вивести на екран відповідне повідомлення про помилку та завершити роботу програми;

4) якщо назва об'єкту не відповідає вказаному обмеженню, тоді вивести на екран відповідне повідомлення про помилку та завершити роботу програми;

5) якщо назва об'єкту відповідає вказаному обмеженню, виконати відповідну команду. У кроках алгоритму об'єктом може виступати файл або каталог, в залежності від варіанту завдання.

Для перевірки правильності роботи програми необхідно:

– для команд видалення або зміни - попередньо створити об'єкт, виконати програму, а потім ще раз її виконати, що привести до помилки;

– для команд створення - попередньо видалити об'єкт, виконати програму, а потім ще раз її виконати, що привести до помилки.

Завдання 2.3

В попередній лабораторній роботі ви створили файл CSV-формату за пунктом 2.2.3

Розробіть програму на мові BASH, яка автоматично:

– читає зміст файлу з урахуванням табличної структури (рядки, стовпчики), використовуючи перенаправлення потоку;

– створює каталог з назвою, співпадаючою з назвою 3-го стовпчика таблиці файлу;

– у створеному каталозі створює файли, назви яких співпадають зі значеннями 3-го стовпчика таблиці файлу.

Хід роботи

Завдання 2.1

Розробіть програму MyOSParam на мові BASH, яка виводить на екран лише окремі дані про параметри поточного стану ОС з віртуальної файлової системи procfs у відповідності із варіантом з таблиці 3.

Програма повинна:

1) отримувати назву параметру з командного рядка;

2) знаходити значення параметру у відповідному файлі

3) виводити на екран значення параметру та опис призначення параметру українською мовою.

Створюємо файл з назвою *MyOSParam* та відкриваємо через команду *nano MyOSParam.sh*

Відповідно до варіанту створюємо код.

Командою *echo* буде виводитися на екран значення окремого параметра.

Конвеєром команд *cat* / *head* / *tail* обираємо рядки, де містився параметр.

4	1	Active	NFS_Unstable	cpu MHz
---	---	--------	--------------	---------

```
grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ:~  
GNU nano 2.3.1 File: MyOSParam.sh.save  
#!/bin/sh  
echo -n 'Введіть назву параметра, який треба вивести для пам'яті Active або NFS_Unstable, чи для процесору cpu_MHz: '  
read param  
case $param in  
Active)  
    echo 'Active - об'єм пам'яті, зайнятий найбільш часто використовуваними сторінками пам'яті. Іншими словами, ці сторінки пам'яті активно викор?  
    cat /proc/meminfo | head -n7 | tail -nl;;  
NFS_Unstable)  
    echo 'NFS_Unstable - Кількість сторінок NFS, відправлених на сервер, але ще не призначених для стабільного зберігання, у кібібайтах.'  
    cat /proc/meminfo | head -n27 | tail -nl;;  
cpu_MHz)  
    echo 'cpu MHz - визначає кількість циклів, які виконуються процесором за секунду і вимірюється в гігагерцах'  
    cat /proc/cpuinfo | head -n8 | tail -nl;;  
*)  
    echo 'Невірний параметр.'  
esac  
^G Get Help      ^O WriteOut      ^R Read File      ^I Prev Page      ^C Cut Text      ^U Cur Pos  
^X Exit          ^J Justify       ^W Where Is       ^N Next Page      ^_ UnCut Text     ^T To Spell
```

Командою *chmod +x file* відкривається доступ до роботи файлу.

На скріншоті зображені можливі завершення роботи програми.

```
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ chmod +x MyOSParam.sh.save  
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ ./MyOSParam.sh.save  
Введіть назву параметра, який треба вивести для пам'яті Active або NFS_Unstable, чи для процесору cpu_MHz: cpu_MHz  
cpu MHz - визначає кількість циклів, які виконуються процесором за секунду і вимірюється в гігагерцах  
cpu MHz : 2399.998  
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ ./MyOSParam.sh.save  
Введіть назву параметра, який треба вивести для пам'яті Active або NFS_Unstable, чи для процесору cpu_MHz: Active  
Active - об'єм пам'яті, зайнятий найбільш часто використовуваними сторінками пам'яті. Іншими словами, ці сторінки пам'яті акти  
вно використовуються процесами і звільнятимуться тільки в разі крайньої необхідності  
Active: 923404 kB  
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ ./MyOSParam.sh.save  
Введіть назву параметра, який треба вивести для пам'яті Active або NFS_Unstable, чи для процесору cpu_MHz: NFS_Unstable  
NFS_Unstable - Кількість сторінок NFS, відправлених на сервер, але ще не призначених для стабільного зберігання, у кібібай  
тах.  
NFS_Unstable: 0 kB  
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$
```

Завдання 2.2

Розробіть програму на мові BASH, яка виконує дії у відповідності з варіантом, представленим у таблиці 4:

– *my_create_file* – створити файл;

Для всіх варіантів передбачається наступний опис кроків алгоритму роботи програми:

1) запропонувати ввести назву об'єкту, використовуючи українське запрошення;

2) перевірити присутність об'єкту (для команд видалення або зміни) або відсутність

об'єкту (для команд створення) з такою назвою у файловій підсистемі, використовуючи відповідні команди та файли;

3) якщо об'єкт відсутній (для команд видалення або зміни) або присутній (для команд створення), тоді вивести на екран відповідне повідомлення про помилку та завершити роботу програми;

4) якщо назва об'єкту не відповідає вказаному обмеженню, тоді вивести на екран відповідне повідомлення про помилку та завершити роботу програми;

5) якщо назва об'єкту відповідає вказаному обмеженню, виконати відповідну команду. У кроках алгоритму об'єктом може виступати файл або каталог, в залежності від варіанту завдання.

Для перевірки правильності роботи програми необхідно:

– для команд видалення або зміни - попередньо створити об'єкт, виконати програму, а потім ще раз її виконати, що привести до помилки;

– для команд створення - попередньо видалити об'єкт, виконати програму, а потім ще раз її виконати, що привести до помилки.

Використовуємо команду if для встановлення умов введення назви файлу

$\$file\_name \sim [0-9]\{3,\}$ – обмежуємо в назві кількість цифр

$\${\#file\_name} -gt 27$ – обмежуємо кількість символів в назві

```
greberik_anzhelika@vpsj3leQ:~  
GNU nano 2.3.1 File: my_create_file.sh  
#!/bin/bash  
echo 'Введіть назву файлу, яка буде не більше 27 символів та не буде мати більше 2 цифр підряд'  
read file_name  
if [[ $file_name =~ [0-9]{3,} || ${#file_name} -gt 27 ]]; then  
    echo 'Невірна назва файлу'  
fi  
if [[ -f $file_name ]]; then  
    echo 'файл з такою назвою вже існує'  
else touch $file_name  
fi  
[ Read 11 lines ]  
^G Get Help      ^O WriteOut      ^R Read File     ^Y Prev Page     ^K Cut Text  
^X Exit          ^J Justify       ^W Where Is      ^V Next Page     ^U UnCut Text
```

Перевірка, чи працюють всі умови, які були поставлені

```

[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ:~]
Last login: Tue Mar 30 22:56:28 2021 from 46.149.53.142
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ ls
accounts.csv      grebenik_lab2.docx  MyOSParam.sh.save
dir1              grebenik_lab2.html  Operating-System.-Laboratory-Work-1
dir2              grebenik_lab2.pdf   os.lab1.cpl251.html
file1.txt         grebenik_lab_3      os.lab1.utf.html
Gr               my_create_file.sh
Grebenik_4.csv    MyOSParam.sh
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ sh my_create_file.sh
Введіть назву файлу, яка буде не більше 27 символів та не буде мати більше 2 цифр підряд
file1.txt
файл з такою назвою вже існує
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ sh my_create_file.sh
Введіть назву файлу, яка буде не більше 27 символів та не буде мати більше 2 цифр підряд
rkrkrk2111
Невірна назва файлу
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ sh my_create_file.sh
Введіть назву файлу, яка буде не більше 27 символів та не буде мати більше 2 цифр підряд
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
Невірна назва файлу
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ sh my_create_file.sh
Введіть назву файлу, яка буде не більше 27 символів та не буде мати більше 2 цифр підряд
lab5
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$

```

Перевірка, чи створила програма файл

```
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ ls
accounts.csv      grebenik_lab2.html   Operating-System.-Laboratory-Work-1
dir1              grebenik_lab2.pdf    os.lab1.cpl251.html
dir2              grebenik_lab_3        os.lab1.utf.html
file1.txt         lab5                  rkrkrk2lll
Gr                my_create_file.sh     rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr
Grebenik_4.csv    MyOSParam.sh
grebenik_lab2.docx MyOSParam.sh.save
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$
```

Завдання 2.3

В попередній лабораторній роботі ви створили файл CSV-формату за пунктом 2.2.3

Розробіть програму на мові BASH, яка автоматично:

- читає зміст файлу з урахуванням табличної структури (рядки, стовпчики), використовуючи перенаправлення потоку;
- створює каталог з назвою, співпадаючою з назвою 3-го стовпчика таблиці файлу;
- у створеному каталозі створює файли, назви яких співпадають зі значеннями 3-го стовпчика таблиці файлу.

Командою `dirname=$(cut -d, -f3 $filename | head -n1)` отримуємо назву каталогу від назви 3го стовпчика.

Проходячи по всіх рядках командою for шукаємо всі назви для нових файлів (з 3го стовпчика таблиці файлу) та відправляємо ці файли до створеного каталогу.

```

grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ:~
GNU nano 2.3.1 File: lab5.sh

#!/bin/sh
filename=Grebenik_lab5.csv
if [[ -f $filename ]]; then
    dirname=$(cut -d, -f3 $filename | head -n1);
    mkdir $dirname
    lenght=$(wc -l $filename | cut -d ' ' -f1)
    for ((i=1; i<(lenght-2); i++))
    do
        newfile=$(cut -d, -f3 $filename | head -n $i | tail -n1);
        if [[ $newfile != "" ]]; then
            >/home/grebenik_anzhelika/$dirname/$newfile
        fi
    done
else
    echo 'Такого файлу не існує'
fi

[ Read 16 lines ]
^G Get Help ^O WriteOut ^R Read File ^Y Prev Page ^K Cut Text ^C Cur Pos
^X Exit ^J Justify ^W Where Is ^V Next Page ^U UnCut Text ^T To Spell

```

Створюються файли з назвами 12407, до загальної кількості найманих працівників”?

```

grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ:~
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ ls
accounts.csv  Grebenik_43.csv  Grebenik_lab5.csv  os.lab1.cpl251.html
dir1          Grebenik_4.csv  lab5.sh            os.lab1.utf.html
dir2          grebenik_lab2.docx my_create_file.sh  xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
$dirname      grebenik_lab2.html MyOSParam.sh       до загальної кількості
file1.txt     grebenik_lab2.pdf MyOSParam.sh.save  найманих працівників"?
Gr            grebenik_lab_3  Operating-System.-Laboratory-Work-1
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ nano lab5.sh
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ sh lab5.sh
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$ ls
12407         Gr            grebenik_lab_3  Operating-System.-Laboratory-Work-1
accounts.csv  Grebenik_43.csv  Grebenik_lab5.csv  os.lab1.cpl251.html
dir1          Grebenik_4.csv  lab5.sh            os.lab1.utf.html
dir2          grebenik_lab2.docx my_create_file.sh  xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
$dirname      grebenik_lab2.html MyOSParam.sh       до загальної кількості
file1.txt     grebenik_lab2.pdf MyOSParam.sh.save  найманих працівників"?
[grebenik_anzhelika@vpsj3IeQ ~]$

```

Висновок: під час лабораторної роботи ми придбали навички автоматизації керування ОС з використанням скриптової мови інтерпретатору оболонки командного рядку. Найскладнішим стало завдання 2.3

